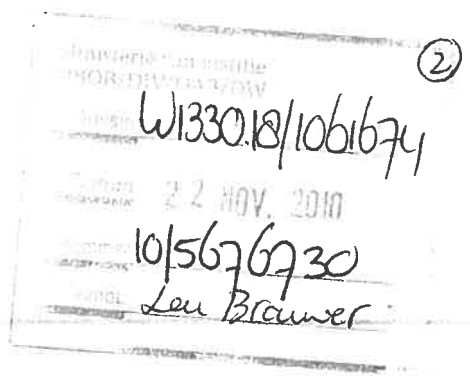

cwh. and 23/11

Adviescommissie voor het Burgerlijk Procesrecht

Aan Zijne Excellentie
Mr. J.W. Opstelten
Minister van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 EH 's-Gravenhage

nuu/Jan

's-Gravenhage, 19 november 2010

*notificatie 23/11
and*

Inzake: het voorontwerp van de wet versterking cassatierechtspraak

Excellentie,

Naar aanleiding van uw verzoek om op korte termijn te adviseren over bovengenoemd voorontwerp, kan de Adviescommissie voor het Burgerlijk Procesrecht u als volgt berichten.

1. Het voorontwerp bestaat uit twee verschillende voorstellen. Het eerste voorstel betreft de cassatiebalie. Het tweede voorstel introduceert de mogelijkheid van "selectie aan de poort" in cassatieprocedures. Deze voorstellen zullen hieronder afzonderlijk aan de orde komen.

De cassatiebalie

2. De Adviescommissie steunt de inhoud en de algemene opzet van de regeling van de cassatiebalie en meent dat deze goed aansluit bij de behoeften van de praktijk.
3. De Adviescommissie constateert dat volgens het voorgestelde artikel 9j lid 1 van de Advocatenwet slechts onvoorwaardelijk ingeschreven advocaten, dat wil zeggen: advocaten die hun volledige advocaatstage en examens hebben afgerond, kunnen toetreden tot de cassatiebalie. Overwogen zou kunnen worden om het mogelijk te maken dat in bijzondere gevallen ook advocaten die nog niet onvoorwaardelijk staan ingeschreven, kunnen toetreden tot de cassatiebalie. Daarbij kan gedacht worden aan personen die voorafgaand aan hun advocaatstage veel juridische ervaring hebben opgedaan met cassatierechtspraak buiten de advocatuur.
4. De Adviescommissie adviseert daarnaast om artikel V lid 2 van het voorontwerp te laten vervallen. In dit artikellid wordt kort gezegd bepaald dat in de verordening die het verkrijgen van de hoedanigheid van advocaat bij de Hoge Raad regelt, een onderscheid kan worden gemaakt tussen advocaten die op het tijdstip van inwerkingtreding van de wet reeds advocaat bij de Hoge Raad zijn en andere advocaten. Aangezien thans alle

advocaten die kantoor houden in het arrondissement 's-Gravenhage van rechtswege advocaat bij de Hoge Raad zijn,¹ suggereert deze bepaling dat voor advocaten die bij de inwerkingtreding van de wet kantoor houden in het arrondissement 's-Gravenhage lagere eisen dienen te gelden voor toetreding tot de cassatiebalie dan voor advocaten uit andere ressorten. Zoals in de memorie van toelichting bij het voorontwerp ook wordt opgemerkt, is er geen rechtvaardiging voor een dergelijk geografisch onderscheid. Het voorgestelde artikel 9j lid 3 van de Advocatenwet laat naar de mening van de Adviescommissie voldoende ruimte om in de genoemde verordening een overgangsregeling te treffen voor advocaten die op het tijdstip van inwerkingtreding van de wet reeds ervaring hebben met de behandeling van cassatiezaken.

De selectie aan de poort

5. De Adviescommissie steunt het voorstel de Hoge Raad de mogelijkheid te geven cassatieberoepen te selecteren waarin klachten worden aangevoerd die geen behandeling in cassatie rechtvaardigen en deze beroepen in een vroeg stadium van de procedure niet-ontvankelijk te verklaren.
6. Het voorgestelde artikel 80a lid 1 RO bevat twee criteria aan de hand waarvan kan worden beoordeeld of de aangevoerde klachten geen behandeling in cassatie rechtvaardigen. Het eerste criterium is dat de aangevoerde klachten klaarblijkelijk niet tot cassatie kunnen leiden. De Adviescommissie meent dat deze grond terecht is opgenomen. De tweede grond van het voorgestelde artikel 80a RO is dat de aangevoerde klachten van te gering belang zijn. De memorie van toelichting noemt daarbij onder andere het voorbeeld dat op voorhand duidelijk is dat de uitkomst na vernietiging en verwijzing geen andere zal zijn dan die van de bestreden uitspraak. De Adviescommissie steunt de gedachte achter dit voorstel, maar meent dat het voorgestelde tweede criterium te weinig houvast biedt voor onder meer procespartijen en cassatieadvocaten bij de vraag in welke gevallen de Hoge Raad een cassatieberoep niet-ontvankelijk kan verklaren.
7. De Adviescommissie stelt daarom voor om de tweede grond die wordt genoemd in artikel 80a lid 1 RO te wijzigen in het voorschrift: "of de insteller van het cassatieberoep daarbij klaarblijkelijk onvoldoende belang heeft." Deze formulering, waarin het belang van de insteller van het cassatieberoep centraal staat, sluit aan bij de regel van artikel 3:303 BW dat zonder voldoende belang niemand een rechtsvordering toekomt. Artikel 80a lid 1 RO wint aldus aan duidelijkheid. Het woord "klaarblijkelijk" in deze formulering onderstreept nog eens dat het moet gaan om evidente gevallen.

¹ Artikel 12 lid 2 Advocatenwet. Deze bepaling zal komen te vervallen op grond van artikel I onder B van het voorontwerp.

8. Deze formulering biedt ook grond voor niet-ontvankelijkverklaring van een cassatieberoep zoals het hiervoor aangehaalde voorbeeld uit de memorie van toelichting. Uit de parlementaire geschiedenis op artikel 3:303 BW blijkt immers dat bij de vraag of voldoende belang bestaat niet uitsluitend dient te worden gelet op het partijbelang, maar ook op het belang van de rechtspleging.² Voorts dient het belang van de insteller van het cassatieberoep een rechtens te respecteren belang te zijn. Het feit dat de behandeling van het cassatieberoep de executie van de bestreden uitspraak schorst, levert bijvoorbeeld geen voldoende belang op.
9. De Adviescommissie onderstreept dat de Hoge Raad bevoegd, maar niet verplicht is om een cassatieberoep op grond van artikel 80a RO niet-ontvankelijk te verklaren. Niettemin dient naar de opvatting van de Adviescommissie een cassatieberoep waarin een rechtsvraag aan de orde wordt gesteld die ook in veel andere zaken speelt, steeds door de Hoge Raad in behandeling te worden genomen, ongeacht het partijbelang bij het cassatieberoep. Aangenomen kan worden dat in een dergelijk geval het belang van de rechtspleging meebrengt dat voldoende belang bestaat bij het cassatieberoep.
10. Ten slotte constateert de Adviescommissie dat het voorgestelde artikel 80a lid 2 RO niet vereist dat de Hoge Raad voorafgaand aan het uitspreken van de niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep kennisneemt van de bestreden uitspraak en het procesdossier. Die kennisneming zal wel nodig zijn. Het verdient naar de opvatting van de Adviescommissie overweging om het voorgestelde artikel 80a lid 2 RO op dit punt aan te passen.

Naar ik hoop kunnen deze beschouwingen bijdragen tot de beoogde regeling.

Hoogachtend,

mr. E.M. Wesseling-van Gent
voorzitter

² Van Zeben, Du Pon, Olthof, Parl. Geschiedenis van het nieuwe burgerlijk wetboek, Boek 3 Vermogensrecht in het algemeen, 1981, p. 916. Vgl. ook reeds HR 30 maart 1951, NJ 1952, 29.